

Qvadripartitae Conciones Stanislai Grodicii Societatis Iesv

Qvarum Primae, Timorem Sanctvm Incvtiunt; secundae Fidem Catholicam confirmant; tertiae Spem erigunt; postremae diuinam in nobis Charitatem excitant ...

Continet sex Dominicas Quadragesimae, & coenam cum paßione Domini

Grodzicki, Stanisław

Ingolstadii, 1609

Concio II. Fides. Et cum ieiunasset quadraginta diebus & quadraginta noctibus, postea esurijt.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56003](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56003)

ciis Dei iudicans, sed bonum syncerum & curam salutis suæ gerens, cor te gerere: fias cognitum ex bona conuersatione tua, te mandata Dei custodire: his enim duobus insultus Diaboli, cum instrumentis & asseclis ipsius facile superabis vniuersos. Adde porro mortificationem carnis, per ieiunia aliasque eius afflictationes, vt debilitato instrumento, ipse quoque Sathan debilitetur. Adde denique gladium verbi Dei, vt te & Apostolus monet & Christus facto ipso docet: ita enim fiet, vt impleatur in te quod pulchre inquit Augustinus [ideo tentatus est Christus, ne vinceretur à tentatore Christianus] non solum enim non vinceris, sed etiam vinctes in eo & per eum, qui cum patre in vnitatem Spiritus sancti viuit & regnat Deus in secula. Amen.

*Eph. 6. 18.
August. in
Psal. 90.
parte secunda.*

CONCIO II.
FIDES.

*IEIV.
NIVM.*

Et cum ieiunasset quadraginta diebus & quadraginta noctibus, postea esuriit.

LEPIDE vt illis quidem videtur: at vt veritas fert, & si ita loqui fas est, lippide,

*Lepida harriscorum
id*

sub exem-
plo Christi
ratiocina-
tio.

id est lippientibus, imo excæcatis mentis oculis ministri hæreticorum apud suos, ab exemplo Christi argumenta deducere consueverunt. Etenim quotiescunque in vita Christi inueniunt quidpiam, quod carni & sensui, quoquo modo placere potest, id auide arripiunt, laudant, inculcant, suis ad imitandum proponunt, ipsiq; primi exemplo aliis præeunt suo: at vero si quid animalitati suæ contrarium inibi esse animaduertent, vertunt stylum, & aut surda id aure prætereunt; aut negatiuas inde formant consequentias, nempe idcirco id Christum vel fecisse, vel passum esse, ne nos ad tale quid præstandum obligati simus. Vnde fit ut ministri, quotiescunq; Christum dominum carnes comedisse, vinum bibisse, comuniq; cum aliis mensa vsu fuisse, in nuptiis fuisse (quod vehementer illis placet) vident, ita hæc aggre-
diantur vniuersa, ut Iesum longo intervallo post se relinquunt. Ceterum dum legunt, eundem Iesum, nudis vel pene nudis (non enim ei detrahebat calceos Magdalena in conuiuio) pedibus ambulasse, in eremo latitasse, in oratione pernoctasse, castitatem seruasse, ieiunia denique tum Iudæorum omnia obseruasse: tum alia addidisse (sicut in hodierno patet Euangelio) hæc inquam & alia generis eiusdem, cum ministri intuentur; aut veteris legis, quæ iam exoleuit fuisse, aut ad
se ni-

Luc. 7.37.

Mat. 4.1.

Luc. 6.12.

se nihil pertinere asseuerant. O nouum argumentandi genus. O miranda, sed non imitanda collectionū colluuiēs. Quis videns non videt, quo ex spiritu ista procedant? nū ex illo, à quo IESVS DVCTVS EST IN DESERTVM vt ibi ieiunaret: an vero ex illo qui & olim ad sumēdum cibum vetitū induxit primā nostrā parentē, & hodie inquit DIC VT LAPIDES ISTI PANES FIAN? Sed nos inquit hæretici, neq; cibum prohibitū degustamus, neq; Christum in tali 40. dierum ieiunio imitari possumus. Hoc quidē posterius verū, sed ad rē nihil; illud vero prius falsū est omnino. non n. delibatis modo, sed et plenis buccis voratis cibos vetitos, tempore prohibito. Negatis? Id igitur probemus.

Quare in hac concione, præmissa thematicæ explicatione, de ieiunio agemus, & inuestigabimus quidnam sit ieiunium, quam res sit antiqua, quo authore & institutore, an fuerit iussum & vbi, quam item fuerint grata Deo ieiunia, etiā illa quæ indicta sunt ab hominibus: quid præterea de eo sit in noua lege, quamq; sapienter & amanter omnia fuerint constituta: denique quonam modo hinc Ecclesia Christi à Synagoga Sathanæ fecerni queat. Da Christe Iesu, ita hæc & cōsideremus & exequamur, vt per ieiunium, eo vbi nullum est ieiunium feliciter peruenire valeamus.

*PROPO-
SITIO
octo punctis
construet.*

The

2. PVN-
CTVM
Thema.

Thema propositum multa non indiget explicatione. Vix enim quidquam habet difficultatis. Posteaquam enim Christus Iesus Dominus noster, ductus fuisset à Spiritu sancto in desertum, ut tentaretur à diabolo, ut in prima habuimus concione.

ET CVM, bidem dubio procul in oratione, meditatione, contemplatione constitutus.

IEIUNASSET, nihil penitus cibi potusne sumendo.

Exo 24. 18
Ex. 34. 28.
3. Reg. 19. 8
Aug. epist.
86.

QUADRAGINTA DIEBUS, quod & antea fecerant Moyses quidem bis, Elias vero semel, ut diuinæ literæ testantur: post Christum autem serui & ancillæ ipsius quibus id doni ille concesserat, quod Augustinus refert de quodam, Theodoretus de Simone Stylita, alii de Catharina Senensi, alii de aliis, cumque non diebus tantum, sed.

Noctium
cu. sint me
tio.

ET QUADRAGINTA NOCTIBUS, ieiunasset, tam Christus quam ceteri. noctium vero hic fit mentio, ne Christus more Iudæorum, interdum quidem nihil, sed noctu aliquid degustasse putaretur.

Christus
tardo esu-
vicit.

POSTEA ESURIT. An alii hoc intermedio tempore esuriuerint, non constat Christum totis quadraginta diebus & noctibus famem non esse passum, apud me certum est: id enim & particula POSTEA hic docet, & Lucas exprimit dicens, *Et consummatis*

summatiis

summati illis esurijs. nil igitur eiusmodi senserat, antequam dies illi finirentur. Imo verone tunc quidem esuriisset, si famescere noluiisset. His præmissis ad ieiunium veniamus.

Quærimus igitur quid sit ieiunium. Respondent hæretici more sibi consueto, & fraude celeberrima, ideoque notatu & repetitione dignissima. Hæreticis enim in rebus ac ceremoniis, sacramentisque diuinis, nihil est solemnius, quam id quidem quod in illis est, ex accidenti, summopere exaggerare, interim vero, ipsam siue rei, siue Sacramenti essentiam, aut deprimere, aut funditus è medio tollere. Demus è singulis nostri temporis hæreticorum classibus exempla singula. Prodeant primi Anabaptistæ, isti dum in baptismo trinam in aquam immersionem contentiosissime vrgent, ipso baptismo, & infantes omnes, & adultorum multos (sicut ipsi vidimus) omnino priuant. Calviniani autem dum sessionem ad mensam (aliqui etiam accubitus) in perceptione Eucharistiæ promouent, ipsum corpus & sanguinem Christi domini auferunt è Sacramento. O cæcitas, O sacrilegium. Quid vero Lutherani? Isti tam acriter de speciebus in perceptione eiusdem Eucharistiæ contendunt vt malint & schismata nutrire & ipso sacramento priuari, (quod fit

D passim

II. PVN.
CTVM
Quid ieiunium.

Fraus generalis hæreticorum notanda.

Exempla.

passim, cum sacerdotibus legitimis qui id eis conferrent careant) quam sua pertinacia quidquam decedere.

De ieiunio.
Eodem penitus hic quoque procedunt tramite. Nam ut præterita dominica declarauimus ieiunium vocant ieiunii quasdam proprietates, quas dum extollunt, ipsum interea ieiunium penitus tollunt. Quanta simplicium deceptio: Quanta Catholicorum diuexatio? quis enumerabit? Sed scripturam inquirunt, nos ad id comprobandum attulimus. Quam vere quam ve ad rem id egeritis, ostendi ante octiduum, nec est quod repetam. Certe si de scriptura res agitur, vni loco peruersè à vobis allato (nobis enim plusquam vobis fauere illum tunc demonstravi) opponam plusquam octuaginta scripturæ testimonia, è quibus luce meridiana constat lucidius, non hoc quod vos vultis, sed quod Catholici (imo & Iudæi, & Mahometani, & Ethnici omnes) sentiunt ieiunium esse, nempe ABSTINENTIAM A CIBO: ad hanc definitionem excute omnia scripturæ loca, & rem ita se habere videbis euidenter. vbi enim aliqua à cibo abstinentia non est, ibi nec ieiunium vllum erit. Nunquid in ipso themate non vides hanc ipsam ieiunii descriptionem, quod quadraginta dierum à cibo abstinentiam ieiunium vocat? Illa vero
quæ

Concione
3.

Scriptura
copiosa &
toto mun-
do teste.

Ieiunium
est à cibo
abstinentia.

quæ ex Isaia adferuntur, conditiones vel condimenta potius sunt quædam, sine quibus tam ieiunium, quam quoduis aliud opus Deo lapidum esse nequit. Hoc est enim illud sal, quod ad omnia sacrificia adhibere iubet Deus in veteri testamento. Sicut enim sine sale cibi ita sunt insipidi, ut ne uti quidem iis aliquis possit. Iobo attestante cum inquit: *aut poterit comedi insulsum, quod non est sale conditum?* quasi dicat minime, cum tamen sal ipsum, non cibus, sed cibi sit sapor, ita omnino iustitia, misericordia, obedientia, quæ ibi propheta commemorat & commendat non ieiunium, sed condimenta sunt ieiuniorum, sine quibus neque hoc, neque alia similia Deo placebunt vnquam. Ieiunii vero quod descripsimus duo sunt genera, tam in scriptura quam alibi expressa. Vnum quod à superiore præscribitur, aliud quod vltro à quouis suscipitur. Vtrique competit definitio, sed de primo nobis maxime est agendum.

Dicit fortassis hæreticorum quispiam, se non negare id quod nos asseruimus esse ieiunium. Respondeo, si vos id non negatis qua igitur impudentia ac malitia plane diabolica illo Isaia testimonio Catholicorum ieiunia oppugnatis? cum sciatis neque id esse ieiunium, neque nos diffiteri ea quæ habet propheta, requiri ut ieiunia nostra

*Isa. 58. 9.
Cetera contra
dimicta sub
ieiunio.
Psal.
Leu. 7. 22.*

Iob. 6. 6.

*Ieiunium
duplex.*

*Hæreticorum
malitiam
NOTA.*

sint accepta Deo? Sed vobis nihil est antiquius, quam fidem Catholicam in odium adducere, siue veris (quod nunquam) siue apparentibus (quod raro) siue falsis (quod semper fit) argutis vestris, sæpius contra propriam etiam conscientiam & scientiam prolatis, quorum è numero ista est. Non enim me latet nastiores vestrum ineptias istas Lutheranas erubescere, serioque quasi inuestigare velle, quidnam sit ieiunium. Vnde verba illa Caluini ortum habere [definiamus (inquit ille) quid sit ieiunium. non enim simpliciter continentiam & parsimoniam in victu hic intelligimus, sed quiddam aliud.] At vero vt declararet quidnam hoc sit aliud versat se in omnem partem, astuta vulpes, ac tandem ieiunium vocat [quum aliquid ex consueta viuendi ratione detrahatur, vel ad diem vnum, vel ad certum tempus] Quibus in verbis essentialem nostræ definitionis partem explicatam vides. Pergit porro Caluinus de ieiunio differere, & ait [Hoc in tribus situm est, in tempore, in ciborum qualitate, & parsimonia] Ista vero tria nouus legislator pro libitu discernit suo, ac tandem concludit [quantitas vero in hoc est, vt parcius & leuius solito vescamur: tantum ad necessitatem, non etiam ad voluptatem] Deus bone, quam

*Caluinus
in sua de
ieiunio sen-
tentia.
Calu. insti.
lib. 4. c. 12.
Sect. 18.*

quam in paucis verbis multa absurda. Primo, quid impudentius, quam tibi adscribere velle, quod toti Ecclesie negas?

1. Impudēs.

Secundo quid absurdus, quam vel-
le ut totus mundus tibi obediat etiamsi
nullam scripturam afferas, cum tu de-
cretis œcumenicis in scriptura fundatis
obsequens esse nolis? Tertio qualiter
ciborum in ieiunio requirit Caluinus

*2. Absur-
dus.*

*3. Incon-
sians.*

(non audet tamen eam determinare) qua
nihil magis in nostris ieiuniis insectantur
hæretici. Quot enim sunt hæreticorum
contra nostrum delectum quem vocant ci-
borum inuectiua & scommata? Vltimis
denique verbis ostendit qualis doctor sit,
nempe qui extra tempus ieiunii concedit
Christianis cibo voluptuose uti, quod et-
iam ipsi Philosophi, solo lumine naturali
duce, discipulis suis negabāt. præscribent
enim non voluptati sed necessitati, in cibo
sumendo studendum esse.

*4. Legina-
tura con-
trarium.*

Sed bene est, quod veritatis pondere
pressi & oppressi, saltem quidam illo-
rum agnoscant, quid sit ieiunium. Pro-
grediamur igitur ulterius, indagemusque
& antiquitatem & authorem eius. Nec
multum est laborandum, vtrumque enim
pandit nobis initium scripturæ sacræ. Ie-
iunium enim & non alium authorem ac

*III. PVN-
CTVM
Antiqui-
tas & au-
thor ieiunii*

institutores habuit, quam ipsum Deum, & res est tam antiqua, quam antiquus mundus. Primo namque die quo creatus fuit homo prodiit illa vox ex ore Dei ad Adam. *Ex omni ligno paradisi comede, de ligno autem scientia boni & mali ne comedas.* En tum ieiunium ipsum iuxta datam descriptionem, abstinentiam videlicet à certo cibi genere: tum auctorem Deum: tum antiquitatem eius.

Gen. 2. 17.

*IV. PVN-
CTVM
præceptum
diuinum,
1. in statu
innocentia,
Gen. 3. 17.*

Neque id solum, sed & præceptum expressum de ieiunio habemus. Dicit enim Deus, *ne comedas*, quod utique mandantis est verbum. Imo ipse Deus expresse præceptum illud vocat dicens ad Adam: *præceperam tibi ne comederes.* Itaque demirari satis nequeo, tantam de ieiunio, diuinam sollicitudinem, ut nulla diuina lex fuerit in mundo, quæ præcepto de ieiunando caruerit: Nostis enim statum hominis quadruplicem tantum esse, nempe innocentia, ac tum naturæ tum veteris tum nouæ legis. De primo iam diximus, & obstupuimus sane, partim quod status omnium liberrimus, ab eo tamen præcepto liber esse non potuerit: partim quod nulla alia lex diuina quam positiuam vocant tum data fuerit, præter hanc solam de abstinentia: Tantopere Deo, semper cordi fuit ieiunii institutio. Quam postea mirifice propagauit. Etenim in statu qui lu-
mine

*2. In lege
natura.*

mine naturæ regebatur habemus aliam
ieiunii legem, ex ore ipsius Dei dicen-
tis ad Noe. *Omne quod mouetur & uiuit, Gen. 9. 3.*
erit uobis in cibum, quasi olera uiuentia
tradidi uobis omnia, excepto quod carnem
cum sanguine non comedetis. Audis denuo
præceptum non comedetis? Plura quod Iona 3. 5.
sciam de ieiunio in illa lege in scriptura non
habemus: sed habemus in traditione.
Niniuitæ enim qui hac se a lege rege-
bantur, indixerunt sibi ieiunium grauif-
simum. Quo duce? nisi traditione, qua
Deo id placere sciebant? neque uero falsi
sunt ut nostis. De ieiunio veteris legis, *3. In Veteri*
non est quod agam, cum omnibus nimis *testamēto,*
fit in propatulo, ibi tot & tales hac de re
fuisse diuinas institutiones, ut mirum dictu
lectuque sit Deum optimum maximum
ad ordinandas res tam minutas defendere
uoluisse. Causam assignabo paulo post:
nunc illud addo, eos qui ieiunium serua-
runt, charos, qui uero illud præuaricati
sunt odiosos Deo fuisse semper: hoc testan-
tur primi parentes: illud Angelus apud To-
biam, utrumque euentu totius antiquitatis. *Tob. 12. 10.*

Quodque miremini magis, non solum
à Deo sed etiam ab hominibus ieiunia con-
stitutata, tam grata fuisse Deo, ut obseruato-
res eorum præmio, transgressores uero pœ-
na afficerentur. Hac ratione à rege Niniue
illis

V. PVN-
CTVM
præceptum
humanum
charum
Deo,

NOTA.
1°. 3. 7.

ibid. 4.

1. Reg. 14.
24.

illis verbis indictum ieiunium. *Homines & iumenta & boues, & pecora, non gustent quidquam nec pascantur, & aquam non bibant, tum acceptum fuit Deo, vt decretum illud suum per Prophetam publicatum. Adhuc quadraginta dies & Ninive subuertetur, antiquare voluerit. E contrario vero quia Ionathas, mandatum patris sui Saul dicentis. Maledictus vir qui comederit panem vsque ad vesperam, & ignorando (absens enim erat cum promulgaretur) & leuissime, virga tantummodo aliquid mellis degustas violauit, in tam acrem diuinam incurrit indignationem, vt neque responsum illis dare, neque victoriam quam in manibus habebant profequi Iudæos pateretur. Quis ad hæc non obstupescat? Omnes certè sanæ mentis id mirantur homines, sed non ministri hæreticorum, qui talia ne ad aures quidem admittunt; quæ vero carni sunt placida, & vtraque complectuntur manu, & suis multum commendant. Quid vero dicam de ieiuniis vltro susceptis (quod alterum erat illorum caput) quam & frequenter ea obseruata, & Deo grata, multisque ab eo in Achab, Tobia, Iudith, Hester, & aliis dotata fuerint muneribus? Nihil omnino; tum ne nimium nostra excresecat oratio: tū quod de his inter nos & aduersarios, non sit tanta controuersia: non quod*

quod illa obseruent (id enim benè cauent)
sed quod non sint tanti roboris.

Itaque ad nouum Testamentum venio, *VI. PUNCTVM*
in quo ante victoriam nostri hæretici mul-
tum triumphant, asserentes in lege Euange-
lica, nullum esse de ieiunio præceptum. At
errant & in errorem inducunt incautos. Fa-
teor tam expressam vt in antiqua lege, hic e-
ius non esse mentionem, sed ratio in prom-
ptu est, quam & ponit, & neruose discutit
Paulus ex figura cum duarum vxorum A-
brahæ: tum filiorum, quorum vnum de an-
cilla, & vnum de libera habuit. Pulcherrima
allusio. Sicut enim cum quis caret vxore,
ea quæ ad victum remque familiarem per-
tinent, ipse ancillis suis præscribit omnia,
quæ postmodum ducta vxore, illi ordinan-
da permittit vniuersa: ita omnia Deus an-
cillam habens (teste Paulo) in veteri Testa-
mento, sicut alijs de rebus exilibus, ita de ie-
iunio ferculisque ipse decreuit, quas videli-
cet carnes, pisces, volucres, comedere, & à
quibus abstinere deberent; quomodo item
in ieiunijs vsq; ad vesperum nihil eis sumen-
dum esset cibi, & reliqua minutiora sanè:
postquam vero in nouo Testamento spon-
sam habere cepit, quam acquisiuit sanguine
dilectissimi filij sui, ei hæc in manus tradidit
vniuersa, committens vt pro ratione loco-
rum, temporum & personarum statueret, &

*Novum Te-
stamentum
cur obscu-
rius de ie-
iunio.*

NOTA.
1. ex figura
D. Pauli.
Gal. 4. 22.
2. A simili
exemplo.

*Quid Ec-
clesia possit
in ieiunijs.*

ieiunia, & festa, & alia generis eiusdem. Hoc est quod inibi ^{parit} nobis Apostolus mysterium, hic quem in Ecclesia Catholica habemus thesaurus, hæc liberalis quam Christus sponsæ suæ reliquit facultas. Eademque est causa essentialis, cur in noua lege de ieiunio, non sint tam expressæ, vt in alijs legibus constitutiones. Dedit enim Christus Dominus præceptum tantum generale ieiunij: at quonam modo illud esset transigendum, totū sponsæ suæ præscribendum commisit.

*PRÆCEPTUM IEIUNIAN-
DI in noua
lege probatur.*

*1. Scribit
Augustini.
Aug. epist.
86. ad Ca.
sulanum.*

At quærit hæreticus, vbinam sit isud de ieiunando Christi Domini in noua lege præceptum? Profecto si mens pertinacia cæcata non fuerit facile illud reperiemus, prout inuenit illud D. August. cum inquit, [Ego in Euangelicis & Apostolicis litteris, totoque instrumento, quod appellatur testamentum nouum, animo id reuoluens, videro præceptum esse ieiunium. Quibus autem diebus non oporteat, præcepto Domini vel Apostolorum nõ inuenio definitum.] Hæc August. Et merito sane vtrumque. Hoc enim postremum arbitrio ecclesiæ est relictum; illud vero, nempe vniuersale de ieiunando mandatum constat: tum ex lege naturæ (cui ieiunium insculptum est) ad cuius obseruationē nos Christus Dominus obligauit: tum ex ipsa scriptura quadruplici capite,

pite, colligitur. Ex verbis, inquam, Christi
 haud obscuris, ex prophetis eius, ex usu & e-
 xemplo. Quis plura desideret? Verba Apo-
 stolis, & in Apostolis nobis omnibus à Chri-
 sto dicta sunt illa duo. Cum ieiunatis. Qui-
 bus non meo modo, sed & aliorum iudicio,
 ita modus ieiunandi traditur, ut aliquando
 ieiunandum esse præcipiatur. Sicut enim
 nemo dubitare potest, cum Dominus seruo
 suo præscribit modum operis alicuius exer-
 cendi, illum simul, imo præcipue & princi-
 paliter opus illud ei demandare; ita omnino
 hic seres habet. Dat modum arandi agrum
 famulo colonus, scribendi literas notario
 herus, memoriæ mandandi aliquid magister
 discipulo suo, nec quisquã dubitat hos om-
 nes præcipere, ut opera illa fiant; & vero cū
 Christus Deus & legislator novi Testamen-
 ti, rationem præscribit ieiunandi, negare au-
 debit Christianus illum velle ut ieiunemus?
 Cupit quidem, inquit hæreticus, ut ieiune-
 tur, sed præcepto ad id neminem cogit. Hoc
 vero unde habes, nisi ex tuo capite? imo ex
 capite eius qui caput tuum infatuauit Satha-
 nã? Si ita interpretari licet, omnia plane
 diuina præcepta facile eludemus, & in liber-
 tatem posuimus. O quam seueram dabunt
 rationem Deo ministri pro hisce suis axio-
 matibus. Ego certe nullam ibi video liber-
 tatis notam, non particulam Si, non quid-
 quam

2. Ex lege
 natura à
 Christo ap-
 probata.
 3. Ex verbis
 Christi.
 Mat. 6. 16.

Ex similibus
 phrasibus.

Solutio ro-
 darguitur
 de libertate.

quam aliud eiusmodi. Adde aliquid amplius; quod etiam si hæc particula adesset, male nihilominus concluderem inde libertatem. Exemplo sint immediata illa, quæ

Matth. 6. 15.

hæc præcedunt Christi verbe. *Si autem non dimiseritis hominibus, nec Pater vester dimittet vobis peccata vestra.* Concludat inde quispiam, liberum sibi esse dimittere offensam proximo. Quis nisi inspiens hanc ferat consecutionem? multominus igitur, illa de libertate ieiunij ferenda erit; cum & statim, & absolute subiungatur. *Cum ieiunatis.* Stat igitur ex hoc capite præceptum ieiunij.

Ex propheta Tunc dicitur.

*Mat. 9. 14.
Mar. 2. 18.
Luc. 5. 35.*

Alterum est ex prophetia eiusdem Christi Domini desumptum, ac totidem verbis à tribus Evangelistis expressum; illis videlicet, *Tunc ieiunabunt.* Occasionem eorum nostis. Eam enim Matthæus his describit verbis, *Accesserunt ad eum discipuli Ioannis dicentes. Quare nos & Pharisei ieiunamus frequenter, discipuli autem tui non ieiunant? Et ait illis Iesus. Nunquid possunt filij sponsi lugere, quamdiu cum illis est sponsus? Venient autem dies, cum auferetur ab eis sponsus, & TUNC*

Tunc ex cōfessione aduersariorum.

IEIUNABUNT. Respondent hæretici nihil hic esse aliud, quam prophetiam Christi, discipulos ieiunaturos post eius discessum. Quod dant accipiamus, & sic subsuamamus. Christus Dominus prædixit discipulos suos ieiunaturos: at hæretici non ieiunant; non sunt

sunt igitur Christi discipuli. Nos certe qui cum illis à pueritia viximus, vidimus, & testamur ieiunia illorum esse pene vel plene nulla. E contrario sic de Catholicis concludimus. Signum legitimæ proles est, non solum expressa mandata, sed etiam nutus parentum suorum exequi & libenter & diligenter. Hoc Catholici faciunt, prophetiam Christi pro nutu voluntatis eius acceptantes. Vera igitur proles eius erunt; secus qui secus se gerunt.

Vnus sequitur & mandati Christi executio, tam ab Apostolis, quam ab alijs Christi discipulis, & vniuersa eius Ecclesia, quæ in Oriente, quæ in Occidente, quæ per totum orbem diffusa est. Hæc enim seruauit & seruat semper ieiunia. In Actis Apostolorum, non solum de ieiunijs, sed etiam de ieiunationibus legimus. Apostolus vero Paulus de seipso inquit, *in fame & siti, in ieiunijs multis*, quibus in verbis expresse ieiunium à fame secernit. quæ nostri hæretici passim confundunt, & hoc ipsum in Euangelio videre licet. ieiunauit enim Christus quadraginta diebus, ac tandem esuriit. potest enim esse & ieiunium sine fame, & è contra esuries sine ieiunio. Denique idem Paulus. in hodierna epistola hortatur nos ad ieiunandum. Hortatur, inquit hæreticus, sed non cogit ut vos facitis. Quis tibi dixit, illum hortan-

do præ-

*Tum è præ-
xi Catho-
lica.*

1. Ex 6. 5.

*In Actis A-
postol. In D.
Paulo.*

Act. 13. 2.

Act. 14. 22.

2. Cor. 11.

27.

2. Cor. 6. 5.

Solutio de

libertate

iterum re-

geritur.

NOTA.

do præceptum non dare? nunquid ad præcepta seruanda hortari alios non possumus? Imo si bene res perpenderit, omnia ad quæ ibi Apostolus hortatur fideles, vim præcepti obtinere anmaduertimus. Exhortatur enim nos ad *patientiam in tribulationibus, in necessitatibus, in castitate, in scientia, in charitate non ficta, in veritate*, & alijs multis, quæ ibi enumerat. Sicut ergo ad castitatem, charitatem, veritatem, patientiam, &c. ita etiam ad ieiunia, quæ in eodem sunt contextu sermonis, obligari me dicam vi præcepti: tu è contrario quæ tibi placet sub præcepto ponis, quæ displicent libera esse pronuntias, quo auctore nisi capite tuo proprio; cuius iudicium pro verbo Dei miseræ vendis plebeculæ? O stupor. Ego pro mea interpretatione habeo & ipsam scripturam, & totam antiquitatem, quæ semper & vbiq; docuit & docet esse in Ecclesia ieiunium ex præcepto: tu è cõtra aliquot capita ministrorum, cum coriphæis eorum producis contra omnes, & vis vt tibi non mihi credatur? Qua proteruia? qua impudentia? Denique en inter nos de interpretatione loci huius est grauis differentia; da igitur mihi iudicem in mundo, qui inter nos possit discernere, vt impleatur quod præcepit Christus dicens.

Index exigitur.

Mat. 18. 17

Dic Ecclesiæ. Quem quia non dabis vnquam, agnosce miser illum in Ecclesia Catholica, &

ca, & da tandem manus veritati : O vitanam.

Aliud probandi præceptum ieiunij ex scriptura caput est, ipsum quod in Euangelio hodierno descriptum habemus exemplum Christi Iesu, ex quo nos cum hæreticis contrario argumentamur modo: illi enim ideo Christum ieiunasse, ne nos ad ieiunandum obligemur: nos vero idcirco id illum fecisse ut nos eum imitemur concludere solemus. Vter nostrum melius? Nos certe & propositionem, & assumptionem in scriptura habemus. Inquit enim Petrus, *Christus passus est pro nobis, vobis relinquens exemplum, ut sequamini vestigia eius.* Paulus vero ait, *Estote imitatores Dei.* Hinc nos subsumimus. At ieiunium passio quædam est, quam sustinuit pro nobis Christus Deus, imitandus igitur erit in ieiunando Christus Deus. Sed ego inquit hæreticus non possum ieiunare quadraginta diebus nil comedendo, ut fecit Christus. Respondeo, neque me id posse; quid ergo inde? Id inquit, nos ad ieiunandum non obligari. Certissimum est ad tale ieiunium te nõ tencri, sed ad nullum te obligari vide quam inepte concluditur. Dicit Christus, *Estote misericordes, sicut & Pater vester misericors est.* Et iterum: *Discite à me quia mitis sum & humilis corde.* Arguat quispiam & dicat: at ego non possum esse

*6. Exemptio Christi & de contrario argu-
mentandi
modis.*

*Noster è
scriptura.
NOTA.
1. Pet. 2. 21.*

Ephes. 5. 1.

*Responsio
hæreticis
retorque-
tur.*

*Luc. 6. 36.
Mat. 11. 28.
Simili phra-
si scriptura.*

tam

tam misericors, vt Deus, neque adeo humi-
 lis vt Christus. Non teneor igitur esse mise-
 ricors, non humilis, nō alijs virtutibus præ-
 ditus, quia idem Christus inquit, *Estote ergo*
Mat. 5. 48. *vos perfecti, sicut & Pater vester cœlestis perfe-*
ctus est, quod vtiq; impossibile est; ad ni-
 hil igitur horum teneor. Videtis ad quan-
 ta absurda vestra vos propellant sophisma-
 ta? Nos vero simplices simpliciter ex dictis
 concludimus. Sicut ad misericordiam, hu-
 militatem, aliasque virtutes non in ea qui-
 dem qua Christus illis præditus fuit perfe-
 ctione, sed ad illam quæ fragilitati nostræ
 conformis est qualitatem & quantitatem:
 ita etiam ad ieiunandum certo modo & ra-
 tione, quam nobis sponsa ipfius, cui id ne-
 gotij dedit præscribit, obligari.

DE MO.

DO IEIUNANDI

obiectio hæ-

ret.

Mat. 15. 11.

1. Tim. 4. 1.

Vnde est (dicit hæreticus) ista obligatio?
 vel quæ modus ieiunandi, num is quem vos
 obseruatis, cum tãto ciborum delectu, cura
 tot superstitionibus nouo instrumẽto con-
 trarijs? Nonne inquit Christus, *non quod*
intrat in os coinquinat hominem. Et Apostolus
 prophetat *in nouissimis temporibus* surrectu-
 ros loquentes mendacium, & iubentes *ab-*
stinere à cibis quos Deus creauit? quæ omnia
 cum vobis competant, de vobis etiam præ-
 dicta fuere. Hæc istorum est oratio, quæ pha-
 leris verborum & fuce calumniarum orna-
 ta, Deus meus quam multos seducit? Sed
 vos

vobis Catholici mei bono estote animo, & carni ventrique dediti non sitis, videbitis quæ hæc vobis nihil; illis vero nocere plurimum. Obligationem ieiunandi in noua lege quaeris? Hanc eandem vel pœne eandem esse aio, quæ erat olim in lege Moyfi, quam ne violarent *carnem porcinam* manducando, tum *Eleazarus vnus de primoribus scribarum*, vir ætate prouectus; tum *septem fratres* adolescentes sanctissimi, elegerunt potius exquisitissima tormenta pati, mortemque subire crudelissimam; quos & sæpè & egregie imitantur vestri filij o hæretici quos Catholicos factos cogitis ad similia, non verbis modo, sed etiam verberibus; neque tamen quidquam efficitis Christo Iesu ex ore infantium laudem perficiente suam; sicut è multis locis scripto & relato nostra cum maxima consolatione accepimus.

Verum arrepta hinc occasione occurrent hæretici & dicent, *Nonne bene dicimus nos, vos Mosaicam legem quæ tota iam exoleuit, iterum excitare, gregemque Christi inique ea inuoluere? Et quidem (addent) nos scimus quia Moyfi locutus est Deus: at vero hæc vestra ieiunandi obstrictio, nescimus vnde sit. Agnosco antiquorum pharisæorum contra Christum obiecta à nouis scribis contra Christianos acerbe repetita; quibus lubens*

E fatista-

*Obligatio
ieiunandi
in noua le-
ge.*

*1. Mach. 6.
2. Mac. 7. 1.*

Psal. 8. 2.

*Alia obiectio
de lege
Sæters.*

*Ioan. 8. 48.
Ioan. 9. 29.*

*Hæretici
pharisæi.
Calumniatur
nos & e-
terem legem
obseruare.*

NOTA.

satisfacio. Itaque ad primam aio, non bene sed male, maligne, mendaciter dicere, docereque nos Ecclesiam Catholicam, ritus & ceremonias antiquæ legis in nouam inducere velle. Nam vt infinita taceam, & in hac sola de qua disceptamus materia persistam; quis vnquam Catholicorum interdixit ex piscibus quidem eos qui *pinnulas & squammas non habent?* è volucris autem, *Leu. 11. 12.* *ibin. cygnum, vrpupam,* aliaque multa talium genera ex animalibus vero leporem, suem, & quidquid non habet *diuisam vngulam & ruminat?* Quis inquam prælatorum Ecclesiasticorum vetuit, vt hæc hisque similia, quæ in veteri lege strictè prohibita erant, à Christianis non solum non manducarentur, sed morticina illorum ne tangerentur quidem? Nullus equidem. Calumniæ igitur sunt istæ pessimæ ministrorum, quas contra propriam scientiam & conscientiam eumunt. Non enim Ecclesia antiquatas antiqui testamenti leges resuscitat, sed nouas condit vt eius fert potestas. Quod si aliquando veteris instrumenti statuta aliqua in parte imitatur, quid inde? Licet vobis ô hæretici leges ab Imperatoribus idolatris conditas, & suscipere, & sub pœna capitis obseruandas Christianis proponere; leges vero ab ipso Deo latas ac traditas *scilicet* Ecclesiæ, ne imitari quidem licebit,

*Ipsi seipfos
condemna-
bunt.*

NOTA.

licebit, propter vestros cauillos & murmuraciones? Discernat & iudicet Deus inter nos & vos, quam iustæ sint vestræ querelæ, & vos si mica vobis inest recti iudicij. Ipsæ id cognoscite.

Illud vero quod asseritis, ignorare vos unde hæc sit potestas in Ecclesia, stupore sane dignum est: illos videlicet qui se Evangelicos vocant ignorare quid in lege Evangelica habeatur. Si vos vna cum Iudæis nostis, Moysi locutum esse Deum; nos etiam cum tota Christianorum antiquitate scimus Ecclesie quoque locutum esse, & loqui hucusque eundem Deum. Quia non mentitur qui promisit Apostolis iuis dicens, *Ego vobiscum sum vsque ad consumptionem seculi.* quos tamen tamdiu non victuros bene nouerat. Successoribus igitur eorum id ipsum est pollicitus. Et iterum inquit. *Qui vos audit, me audit.* Rursum de Spiritu sancto ait. *Ego rogabo patrem, & alium paraclitum dabit vobis, ut maneat vobiscum in æternum, spiritum veritatis.* De quo paulo post ibidem, *ille vos docebit omnia & suggeret vobis omnia, quaecunque dixero vobis.* Ac tandem concludit de quouis inobediente, *Si autem Ecclesiam non audierit: sit tibi sicut Ethnicus, & Publicanus.* Nos igitur qui Ethnici nec esse, nec reputari volumus, audimus Ecclesiam, &

*Obligatio
iurandi
& scripturis.*

Mat. 28.20

Luc. 10.16.

Ioan. 14.16

Ibid. 10.20

Mat. 18.17

in Ecclesia Christum Dominum nobis loquentem, & Spiritum sanctum nobis suggerentem, vt multa alia: ita quæ de ieiunijs sunt constituta, & quod audimus suscipimus, quod suscipimus approbamus & exequi studemus, vt veros & legitimos tanti patris, & tantæ matris filios decet, esse morigeros & obedientes. Qui secus faciunt, videbunt aliquando miseri quid lucrati fuerint, quando proteruitæ & pertinaciæ suæ iustas dabunt pœnas.

*Obiectio
de libertate
seruatur.*

*Et ostenditur
in ca.*

1. Mendacium.

2. Superbia

At inquit in libertate hoc omnibus poni debuit, sicut posuit Christus, vt quis voluntarie ea susciperet, obseruaretque ieiunia, quæ illi collibita essent: quod enim libere fit id maxime Deo carum esse consuevit. Quam concinna venenoque multiplex illita oratio? venena sunt mendacij, superbix, confusionis, impietatis, stultitiæ, & peruersi iudicij. Quis sapiens hæc non detestetur? Mendacium est Christum reliquisse in libertate, vt quilibet sibi quæ vellet eligeret ieiunia, postpositis illis quæ ab Ecclesia sunt constituta. (nam de ijs quæ quis libere suscipit nunc non ago) Nunquam demonstrabunt Cæcæ angelici Christum hanc libertatem cuius dedisse. Indeque oritur in eis superbia intolerabilis, qua singuli id sibi adscribunt, quod vniuersæ negant Ecclesiæ. Non singulis Christianis

stianis, o homo, sed toti Ecclesie libertas est data condendi leges de ieiunio, quae negata fuit olim synagogae, generatim loquendo (Nam peculiariter & potuit, & indixit aliquando ieiunia, imo & principes seculares idem fecerunt ut Rex Niniuae, & Rex Saul) tibi enim minutissima quaeque ipse Deus ordinauerat ut vidisti. Tu vero quae fronte quod vniuersum datum est, tibi arrogare audes? Quid de confusione dicam? haec & varia est & sceda nimis. Quis enim non videt hac licentia, turpissimam generati inordinationem, quando & diuersis temporibus, & aliter atque aliter volent ieiunare, parentes, maritus, vxor, liberi, serui, ancillae? at Deus non confusionis, sed ordinis auctor est. Quod si inter Catholicos nonnunquam aliqui peculiaris ex deuotione suscipiunt ieiunia, id ne in minimo turbat ordinem, cum iidem omnia ad Ecclesia constituta ieiunia seruent fidelissime; ni enim id facerent, culpa haud carerent. Impietas autem & stultitia quae potest esse maior, quam illud in ieiunijs promouere, quod Deus in ieiunijs maxime detestatur? Id vero est voluntas propria contraria voluntati diuinae & superiorum quam Deus summopere insectatur in illo ipso, quem haeretici contra nos inique torquent loco ter ut minimum idem repetendo, ut

E 3 noris

Iona 3.5.

1. Reg. 14.9

3. Confusio.

4. Impietas

5. Stultitia.

*Isa. 59. 3.**6. Perver-
sum iuda-
eum.**Mat. 7. 1.**VII. PVN-
CTVM
Modus ie-
iunandi.
Delectus
ciborum
antiquissi-
mus.
Deo acce-
ptatissimus.*

noris quantopere id illi sit cordi. Cum enim interrogasset Propheta nomine Iudeorum, *Quare ieiunauimus & non aspexisti, humiliuimus animas nostras & nesciisti?* Respondet Deus, & causam assignat dicens. *Ece in die ieiunij vestri inuenitur voluntas uestra.* Hanc vero qui non promouent isti, qui ecclesiam audire nolunt; sed in propria voluntate & libertate reponunt omnia? Denique peruerse iudicant se cum vltro quæ volunt sibi formant ieiunia magis charos esse Deo, quam eos qui ex obedientia ieiunant, cum hi duplex præmium referant, nempe & ieiunij obseruati, & obedientiæ præstitæ. At illibenter & coacte ieiunant, inquit, vestri. Hæc sunt hæreticorum impia iudicia, qui immemores præcepti Christi, *nolite iudicare & non iudicabimini*, corda Catholicorum semper male iudicant. Quid si duplo & triplo lubentius id faciunt, quam tu qui voluntate propria ea suscipis? Prout ego nihil penitus dubito, ita à plerisque fieri, sin minus, ipsi viderint, certe Ecclesia nos docet, non vt inuiti, sed vt alacres & hilares ea & lubeamus, & feruemus.

Ad modum quem Ecclesia in ieiunando fidelibus præscribit accedo, qui sapientissimus sane & amabilissimus est. De suauitate dicam plura in postrema concione, nunc quædam de vtroque. Et primum quidem quod

quod ad delectum ciborum attinet, quem hæretici tantopere conuictijs lacerant, is & tam antiquus est, vt cū ipso mundo ceperit, & tam augustus, vt nullū ieiunium à Deo constitutum eo caruerit vnquam. Nonne decuit itaq; vt quod tantopere carum Deo fuit semper, id sponsa ipsius ab illo accepta potestate, filijs ordinaret suis? Qui id iniquum iudicat, iniquus profecto est ipse, ac Deo ipsique naturæ iniurius. Rem porro ita se habere quis ignorat? In ipso paradiso, & statu innocentia, nihil aliud vidimus statutum à Deo quam delectum cibi, & illius cibi, qui teste scriptura bonus erat. Similiter in statu legis naturæ delectus cibi à Deo præcipitur, nempe ne caro cum sanguine comedatur. In lege vero Moyli præter ingētem ciborum delectum etiam tempus præscribatur, ne quis videlicet cum ieiunat, vesperam in cibo sumendo anteuertat. Deum igitur cōditorem, redemptorem, sponsumq; suum imitata Ecclesia, in primo quod habuit vniuersale concilium hæc sanciuit. *Visum est Spiritui sancto, & nobis, nihil ultra imponere vobis oneris, quam hæc necessaria, vt abstineatis vos ab immolatis simulachrorum, & sanguine, & suffocato.* Vides Ecclesiā ad voluntatem diuinā in lege naturæ declaratam, suam voluntatem cōformasse? Id tamē sepulta synagoga postea, siue nouo statu-

In omni lege.

*Gen. 3. 6.
Gen. 9. 4.*

*Acceptatur ab Apostolis.
Act. 13. 29.*

to, siue vsu antiquatum, & alia pro ratione loci, temporis, & personarum ordinata fuere.

*Sex condi-
tiones ie-
iunij.*

*1. Genera-
lis ex Isaia,
Isa. 58.*

*2. Idem
ex Christo,*

Mat. 6. 16.

Pf. 58. 5.

Conditiones ieiunij Catholici scire vul-
tis? Sex accipite, tres è diuino, totidem ab
humano petitas iure. Ex quibus duæ priores
ad condimentum potius quam ad essenti-
am ieiunij pertinent. Prima est de qua ab
hæreticis irritati toties iam differuimus; illa
inquam ex Isaia propheta. Summa eius est,
vt demus operam, ne in ieiuniis nostris in-
ueniatur voluntas nostra, vtque à vitiis qui-
dem, & maximè ab oppressione pauperum
abstineamus, bonis vero operibus ac Eleem-
osynis vacemus. Idipsum pastor vniuer-
salis Ecclesiæ D. Leo, in hodierno matutino
pulchre, & grauitè nobis inculcat. Secun-
da conditio est ipsius Saluatoris illis expres-
sa verbis, *Cum ieiunatis, nolite fieri sicut hypo-
critæ tristes*, qua hypocrisin vt videtis vetat,
quã etiam ibidem carpit Isaia cum inquit,
Nunquid contorque quasi circulum caput suum?
propter vanam enim gloriam hæc omnia
impij isti faciebant, vt *apparent hominibus
ieiunare*. Id igitur & Christus prohibet, &
Ecclesiæ; quæ propterea Euangelium istud
in capite ieiunij nobis legendum proponit
vt hæc vitemus. Hic iterum corda fidelium
tangunt infideles, iudicantes nos in ieiunijs
esse hypocritas, Quod licuit quidem face-
re Christo

re Christo, qui scrutatur corda & renes Deus: *psal. 7. 10.*
 at illis & nobis minime. Ceterum hæc duæ
 ieiunii proprietates, generales sunt, & quæ *3. Essentialis nempe à cibo abstinentia*
 ad omnes alias actiones nostras requirun-
 tur. Tertia vero essentialis est ieiunio, nem-
 pe à cibo aliquo abstinentia. Fines eius
 duos video. Alterum humiliationem & ag-
 gnitionem dominii: alterum appetitus re-
 frenationem. Cur enim primis parentibus
 vetuit Deus, ne de ligno scientiæ boni & ma-
 li vescerentur, nisi ut se humiliarent sub po-
 tenti manu ipsius, & agnosceret dominium
 supra se Dei? postea vero leges ieiunii tam à
 Deo, quam ab hominibus latæ, alterum quo-
 que finem complexæ sunt, priore nihilomi-
 nus in suo vigore permanente. Patet id, tum
 in Niniuitis: tum in Dauide canente. *humiliabam in ieiunio animam meam: tum sæpe al-
 ias. psal. 34. 13.*
 Idem vult à nobis mater Ecclesie, pro-
 inde fere quotidie in fine sacri, iubet nos
 humiliare capita nostra Deo. Hæc igitur sunt
 diuinæ, à Deo ipso naturæ humanæ inscul-
 ptæ ieiuniorum conditiones, quas Ecclesia
 toties hoc tempore nobis commendat.

Porro ex commissione Christi, iuxta
 quam modum ieiunandi Ecclesia præscri-
 bere debet, addit alias tres conditiones, quæ *4. Humani iuris da-
 lectus ciborum.*
 quia iuris humani sunt mutari possunt, eas
 cibi, temporis, & personarum nuncupare
 libet.

In duobus prioribus imitatur sponsum suum Deum, qui horum rationem in veteri testamento habuit. Imitatur inquam. non enim eadem ut hæretici calumniatur, sed similia statuit. In postremo pectus maternum aperit, excipiendo personas quasdam, quod in nulla lege factitatum legimus, & ne sic quidem à murmurando cessamus? O ingratitude. Vultis vniuersim de his dicam aliquid? puto cibos quidem esse debere ex terræ fructibus, vel in aquis viuentibus confectos.

5. *Tempus.*

6. *Persona.*

*Regulam
vota.*

Tempus vero vnam in die comestionem. Personas autem sanas, viribus integris, nec grauiter laborantes. Singularia aut nostis, aut ex confessariis petite. Regulam obusam & præcipuam in hisce arbitror esse consuetudinem antiquissimam, veterem inquam. Nam quæ post exortas hærefes ortum habuit suum, non vsus, sed abusus est turpissimus, proinde explodendus. Ad hanc normam si eas quæ vobis circa ieiunia occurrunt difficultates sincere examinaueritis, secura vobis erunt omnia.

*Ad deliramenta
re-*

sponsa.

Math. 15. 9

PRIMUM

ex Christo

hæreticos op-

pugnat & i.

placiter.

Ad argumenta vel deliramenta potius hæreticorum, contra Ecclesiam prolata venio. *Sine causa colunt me, docentes doctrinas & mandata hominum*, ait Christus, & addit, *Non quod intrat in os coinquinat hominem.* Audio verba Iesu, quid inde? Id videlicet inquit hæreticus vos vestramque Ecclesiam hic perstrin-

perstringi, qui & doctrinis ac mandatis hominum vultis colere Deum, & asseritis eos quosdam coinquinare hominem. Respondeo, imo vero non nos, sed primum quidem Iudæos, postea vero vos, vos inquam ò hæretici, hæc & sequentia Christi arguunt verba multis nominibus. Vos enim docetis doctrinas hominum, quas quisque coriphæus vester (vt paulo ante ex Caluino vidimus) sibi prohibito fingit: nos vero Ecclesiam audimus, vt iubet Christus Matth. 18. Vos in vestris conciliabulis formatis mandata hominum, quibus Deum coli vultis sine causa, quia ad id præstandum nulla vobis à Christo facultas data est: nos vero illis obtemperamus, qui & à Christo potestatem acceperunt leges cõdendi, & nihil sine causa faciunt, quia Spiritus S. regit illos. Proinde vos pure humana, nos diuina per homines promulgata & declarata mandata habemus. Vobis competit quod subiungit Christus dominus, sed quod procedit ex ore, hoc coinquinat hominem. Quid enim ex ore

3°
Math. 15. 11

ministrorum vestrorum frequentius procedit, quam blasphemix, maledictiones, subsannationes, cauillationes, mendacia, & calumniæ contra Ecclesiam, quæ vos per Baptismum in Christo Iesu genuit?

Nobis nil nocere dilectate probatur.

Taceo reliqua, ad obiecta sic satisfacio. Dic sodes ò homo si quis hac fultus Christi autho-

autoritate, *Non quod intrat in os coinquinat
 hominem, venenum sibi ipsi propinaret, co-
 inquinaretne animam suam vel non?* Si non
 coinquinaturum asseueras, permittis sui-
 ipsius scelestissima homicidia, contra deca-
 logum & ipsa Christi verba, qui ibidem in-
 ter peccata quæ coinquinant hominem re-
 ponit homicidium. Sin concedis istum co-
 inquinare animam: concedas etiam necesse
 est verba hæc aliter quam tu illa sumis, ac
 contra Ecclesiam inique torques intelligē-
 da, & te verissimum calumniatorem esse.
 Nil nocent Ecclesiæ. Hæc enim nec docet,
 nec docuit vnquam cibum aliquem coin-
 quinare hominem: sed coinquinat illum
 sicut in exemplo dato desperatio, qua ex-
 agitatus aliquis seipsum vult interimere: ita
 hic inobedientia, quæ coinquinavit primos
 parentes nostros Adamum & Euam, & quæ
 venenum ac pestis est omnium actionum
 nostrearum. Hac vero à planta pedis vsque
 ad verticem capitis obsitos esse hereticos,
 quis non videt? Ceterum ad pleniorē, tã
 horum locorum, quam pungentis illius in-
 terrogatiunculæ, (qua simplices mire de-
 mentant, dicentes: quid? nunquid carnes
 sunt malæ?) solutionem, non est silentio in-
 uoluenda, eximia illa Theologorum di-
 stinctio, qua asserunt, alia quidem esse pro-
 hibita, quia ex natura sua mala sunt, alia ve-
 ro è

*Distinctio
 male nota
 da.*

ro è contrario mala esse quia prohibita fuerunt, cum ex se indifferentia essent. Primi generis est mala blasphemia, infidelitas, periurium, mendacium, & alia generis eiusdem. Secundi generis mali sunt cibi prohibiti propter ieiunium. Talis fuit fructus arboris vetitæ in paradiso, talis sanguis in lege naturæ, tales porci, lepores, anguillæ, & multa alia in lege Moyfi: tales nunc in Ecclesia à toto quod dicitur genere, sunt nulli, sunt tamen aliqui certis anni temporibus.

Ex his quæ diximus, facile quiuis animaduertere potest, quanti sint calumniatores hæretici, qui & hunc Christi, & illum Pauli locum torquent contra Ecclesiam, cum bene norint, nõ de nobis, sed de Gnosticis, Manichæis & his similibus hæreticis prophetasse ibi Apostolum; isti enim & nuptias penitus repudiabant, & cibos quosdã à dæmone creatos, ideoque per se malos esse aiebant: nos vero & matrimonium ita honoramus, vt Sacramentum esse dicamus, & utimur omnibus *cibis quos Deus creauit ad percipiendum cum gratiarum actione fidelibus*. Hæc inquam omnia sciunt nostri temporis hæretici, & tamen impudenter magnis cum clamoribus, contra propriam scientiam & conscientiam aliud loquuntur. At apud istos pensi nihil, cum veritate nequeant,

SECUN-
DVM.
ex Apostolo
eximios ca-
lumniato-
res monstrat
1. Tim. 4. 3.

Ex histo-
riis.

*ab exem-
plo medico-
rum.*

queant, calumniis ac mendaciis miseram
seducere plebeculam. Væ & iterum væ eius-
modi hominibus. Denique si culpabilis est
Ecclesia prohibens certis temporibus cer-
ta ciborum genera, medici quoque qui i-
dem in morbis, & multo quam Ecclesia ri-
gidius, faciunt, in grauissima culpa erunt.
Quod quis vnquam nisi insipiens asseruit?
Videant igitur quam sint sapientes hæreti-
ci. An vero licet medico corporali inhibere
esum piscium ad depellendam morbum
corporalem, & non licebit Ecclesiæ inter-
dicere usum carniū ad carnem compri-
mendam, ne militet aduersus spiritum, in-
deque ad profligandum morbum spiritua-
lem ex animis filiorum suorum? Discernat
hæc Deus ipse, cælitēs vniuersi, & quiuis
hominum ducem rationem sequutus. Sed
de his satis.

*8. PVN-
CTVM
Ecclesia.*

*1. Colit ie-
iunium.*

*Synagoga
Sathanae op-
pugnat il-
lud.*

Ad id quod vltimo loco proposuimus
accedamus, demonstremusque apud nos
Dei Ecclesiam, apud hæreticos vero veram
esse dæmonis Synagogam quod factu ex
dictis haud erit difficile. Dei enim Ecclesiæ,
ab ipso mundi exordio signum fuit, præcep-
to firmatum ieiunium: hoc ipsum viget
apud nos per diuinam gratiam, viget igitur
etiam ipsa Christi Ecclesia. E contrario ve-
ro signum Synagogæ Sathanae fuit ieiunio-
rum impugnatio, Id enim ipse Lucifer fecit
in

in paradiso, id per tyrannos in Machabæis, id nunc quoque per ministros suis in Christianis. Et videte quæso quomodo eodem iam quo olim cum Eua procedit tramite. Ibi enim loquens cum Eua primo mentitur asserens Deum prohibuisse. *ne ex omni ligno Paradisi comederent*, licet nosset vnum solummodo fructum fuisse vetitum. deinde mendacium impingit Deo, dicens *nequam morte moriemini*, prout asseruit Deus. præterea calumniatur Deum, quasi nõ sincere rem totam eis aperuisset, ac tandem his artibus efficit, vt lex ieiunii violetur ab hominibus: idem omnino nunc per ministros facit, multa mentitur, multa mendacia imponit Ecclesiæ, in multis eam calumniatur, hacque ratione apud incautos ieiunium è medio tollit, prout in decursu orationis audistis.

Gen. 3. v.

Quanta cæcitas tam claros dæmonis astus nolle percipere. Cæcitas vero aliud est Synagogæ Sathanæ signum euidentis: sicut Ecclesiæ Dei nota est lumē diuinum, quod apud nos per eius misericordiam fulget, vt & in aliis, & in hac concione patuit perspicue. Sed & aliud cæcitatis indicium vidistis manifestum. Quid enim tenebricosum magis quam pro te adferre, quod contra te militat? quod eos in citanda aduersus nos scriptura fecisse animaduertistis.

*s. Videtis esse
Synagoga
caca.*

Scd

3. *Laudat
quod placet
Deo.
Synagoga
improbat.*

Sed & illa utriusque haud obscura nota est, Ecclesiae quidem laudare, Synagogae vero Sathanæ vituperare, quod Deus charum habuit semper, non solum à se, sed etiam ab hominibus institutum: talis vero est ciborum delectus, tale ieiunium, quod ita placuisse Deo, ut nulla ipsius lex ab eo libera fuerit, ostendimus: idem porro probat Ecclesia, improbant haeretici. Quare etiam si Ecclesia in commissis à Christo non habuisset ieiunia & modum eorum statuendi, nihil tamen peccaret, imo optime ageret ea ordinando, quæ & à Rege Iudæorum Saule pure humana autoritate indicta, placuerunt tamen Deo: quanto magis culpabile est illud arguere, quod volente sit Christo Iesu?

4. *Ad nutū
obedit.
Synagoga
aperitis re-
fragatur.*

Præterea etiam si expressum non videas præceptum, ad solum nutum obedire parentibus, nonne legitimorum & piorum filiorum, refragari autem claris etiam mandatis, nunquid illegitimorum & rebellium argumentum non est evidens? hoc vero agunt haeretici, illud Ecclesia, cui licet apertum de ieiunando appareat Christi præceptum, tamen etiam si id deesset, significatio voluntatis satis illi foret ad obsequendum. Quid vero dicam de ordine? quem ideo frequenter inculco, quia Apostolus tale id signum Ecclesiae Christi statuit, ut quæ à
Deo

5. *Ordinem
amat.
Synagoga
confusionē
sectatur.*

Deo sunt ordinata esse, (& ex consequenti
 quæ inordinata sunt à Sathana proficisci)
 asseueret. Pars vero vtraque ex dictis in
 propatulo est. Ordinis quidem in Ecclesia
 Romana, deordinationis vero apud hære-
 ticos: Apud nos etenim ieiunia, à prælatis
 constituuntur, quod & in vsu fuit semper
 ab vrbe condito, & ad ordinem valet plu-
 rimum: apud hæreticos priuatorum id mu-
 neris est, vt quæ cui placent sibi ieiunia e-
 ligat statuatque. Quo quid ad inordina-
 tionem magis aptum? Apud nos modus
 ieiunandi generalis ex delectu ciborum &
 tempore constans, vnus est: apud illos di-
 uersus pro cuiusuis voluntate. Apud nos
 denique alia ieiunia sunt libere suscepta: alia
 à superioribus imperata. Quod itidem sem-
 per in mundo viguisse, & sacræ & profanæ
 testantur literæ: apud illos vltro quidem ac-
 ceptata per pauca, ac pene nulla, decreto
 vero firmata omnia omnino repudiata
 reperies. Quis non videt quænam ex his
 ordinis, quæ vero inordinationis sit ma-
 teries? Quare vt vnde cepi, ibi finem di-
 ctis imponam, en ante mentis vestræ ocu-
 los statuo duo certaminum paria, pari mo-
 do, sed dispari euentu progredientia, Eux
 inquam cum Sathana, & Christi Domini
 cum eodem Lucifero. Videte quæ, quis,
 quid prætendat. Erenim vt soluatur ie-
 iunium

*Conclusio
 Et bene ala-
 gas.*

ieiunium Lucifer utrobique suadet, hortatur, impellit: ut vero seruetur ieiunium, spiritus quidem Sanctus Deus, ducit Iesum in desertum: idemque Deus, non suadet modo, sed etiam præcepto cogit Adamum & Euam. Primi nostri parentes soluendo ieiunium se & nos in barathrum miseriarum præcipitarunt. Christus Iesus vero seruando ieiunium sibi & nobis æternam commeruit felicitatem. Tu in biuio hucusque constitutus, quid facias cogita, & vide ut bene eligas, bonumque sequaris.

CONCIO III. SPES.

EVANG.
DVEL-
LVM.

*Duellum il-
licitum.
Concil.
Trid. Sess.
25. c. 19. de
refor.*

Sanctissime & iustissime à Sancta Synodo Tridenti in Spiritu sancto legitime congregata [detestabilis duellorum usus (verba sunt concilii) fabricante diabolo introductus, ut cruenta corporum morte animarum etiam perniciem lucretur, ex Christiano orbe penitus exterminetur] excommunicationis & aliis pœnis grauissimis non solum in eos qui inire: sed etiam contra illos